

## 11

### Stemmingen moties Ontwerp-Nota Ruimte

#### Stemmingen moties Ontwerp-Nota Ruimte

Aan de orde zijn **de stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **de Ontwerp-Nota Ruimte**,

te weten:

- de motie-Flach c.s. over bezien waar ingezet kan worden op dubbel ruimtegebruik en obstakels wegnemen voor toepassing van agri-PV (29435, nr. 272);
- de motie-Flach/Grinwis over de mogelijkheden voor "een wijkje erbij" uitbreiden naar 200 woningen (29435, nr. 273);
- de motie-Van Asten/Kostić over wijzigingen aanbrengen die noodzakelijk zijn om aan de natuurdoelen te voldoen (29435, nr. 275);
- de motie-Mooiman over de verschillende categorieën binnen de VISTA-strategie verder uitwerken en verdiepen (29435, nr. 277);
- de motie-Mooiman over geen belemmeringen opwerpen gebaseerd op de categorie waarin een regio is geplaatst (29435, nr. 278);
- de motie-Mooiman c.s. over een strategie ten bate van de leefbaarheid, sociale ontwikkeling en energiearmoede in de New Towns (29435, nr. 279);
- de motie-Mooiman/Grinwis over in beeld brengen hoe het richtinggevend karakter van de Nota Ruimte voldoende geborgd kan worden (29435, nr. 280);
- de motie-Clemminck over ruimte-efficiëntie sturend maken bij keuzes over de energietransitie en de energiemix (29435, nr. 282);
- de motie-Clemminck over in de Nota Ruimte borgen dat keuzes nooit kunnen leiden tot het opheffen van hele dorpen en gemeenschappen (29435, nr. 283);
- de motie-Wiersma c.s. over vóór besluitvorming over peilverhoging in veenweidegebieden inzicht geven in de financiële gevolgen per hectare voor betrokken agrariërs (29435, nr. 284);
- de motie-Wiersma c.s. over bij gebruik van VAB-locaties voor woningbouw borgen dat bestaande agrarische bedrijven niet worden beperkt in hun bedrijfsvoering (29435, nr. 285);
- de motie-Wiersma/Van der Plas over vergroting van het bouwblok op een agrarisch bedrijf als randvoorwaarde voor de eisen inzake dierwaardige veehouderij (29435, nr. 286);
- de motie-Steen/Van Asten over een heldere definitie van "water en bodem sturend" in de Nota Ruimte (29435, nr. 287);
- de motie-Zalinyan/Grinwis over een nationale aanpak datacenters en datakabels (29435, nr. 288);
- de motie-Zalinyan/Grinwis over expliciet borgen hoe ruimtelijke voorwaarden voor een circulaire economie worden meegenomen (29435, nr. 289);
- de motie-Zalinyan over ruimte voor sport, bewegen en spelen onderdeel maken van de Nota Ruimte (29435, nr. 290);
- de motie-Zalinyan c.s. over onderzoeken hoe via gebiedsgerichte arrangementen middelen van verschillende ministeries kunnen worden gebundeld (29435, nr. 291);

- de motie-Zalinyan over de regio Noord-Holland Noord het ontwikkelperspectief Stimuleren toekennen (29435, nr. 292);
- de motie-Zalinyan over uitwerken hoe de doelen voor natuur, waterkwaliteit, landschap en erfgoed gehaald kunnen worden (29435, nr. 293);
- de motie-Russcher over waarborgen dat landbouwgrond niet wordt opgeofferd voor woningbouw (29435, nr. 294);
- de motie-Russcher over kernenergie als voorkeursoptie hanteren voor de nationale energievoorziening (29435, nr. 295);
- de motie-Russcher over uitwerken hoe Nederland ruimtelijk wordt ingericht bij een bevolking van circa 18 miljoen inwoners (29435, nr. 296);
- de motie-Nobel c.s. over grootschalige woningbouwlocaties expliciet als zwaarwegend nationaal belang verankeren (29435, nr. 297);
- de motie-Nobel over borgen dat water en bodem geen absolute beperkingen vormen voor ruimtelijke ontwikkeling (29435, nr. 298);
- de motie-Nobel over nettoafname van bedrijventerreinoppervlak voorkomen (29435, nr. 299);
- de motie-Nobel over de regio Emmen onder de strategie "initiëren" laten vallen (29435, nr. 300);
- de motie-Teunissen/Kostić over zo veel mogelijk expliciteren waar ruimte bespaard gaat worden (29435, nr. 302);
- de motie-Teunissen/Kostić over de Nota Ruimte juridisch houdbaar maken (29435, nr. 303);
- de motie-Teunissen/Kostić over "water en bodem sturend" integraal borgen in de Nota Ruimte (29435, nr. 304);
- de motie-Teunissen/Kostić over genoeg ruimte voor rivieren en dijken op de lange termijn en meer ruimte voor natuurlijke vormen van kustverdediging (29435, nr. 305);
- de motie-Teunissen/Kostić over een duidelijke definitie en invulling van "natuurinclusiviteit" (29435, nr. 306);
- de motie-Teunissen/Kostić over minstens 100.000 hectare extra natuur (29435, nr. 307);
- de motie-Beckerman over een divers aanbod aan recreatie expliciet opnemen in de Nota Ruimte (29435, nr. 308);
- de motie-Beckerman over onderscheid maken tussen traditionele kampeerterreinen en recreatiewoning- of chaletparken (29435, nr. 309);
- de motie-Beckerman over wooncoöperaties expliciet benoemen in de Nota Ruimte (29435, nr. 310);
- de motie-Grinwis/Van Asten over concreter inzicht in de som van ruimteclaims die voortvloeit uit de ambities in de Nota Ruimte (29435, nr. 311);
- de motie-Grinwis/Van Asten over voldoende coördinerende bevoegdheden en doorzettingsmacht voor de minister van VRO (29435, nr. 312);
- de motie-Grinwis c.s. over de mogelijkheden en consequenties van ruimtelijke ontwikkelingen in het Markermeer/IJmeer (29435, nr. 313);
- de motie-Grinwis c.s. over de mogelijkheden en consequenties van landaanwinning in de kustzone (29435, nr. 314).

(Zie notaoverleg van 30 maart 2026.)

#### De voorzitter:

Op verzoek van de heer Nobel stel ik voor zijn motie (29435, nr. 298) aan te houden. Op verzoek van de heer Van Asten stel ik voor zijn motie (29435, nr. 275) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

**De voorzitter:**

De motie-Wiersma c.s. (29435, nr. 285) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

---

Motie

---

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het kabinet in de Nota Ruimte inzet op het hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) voor onder andere woningbouw;

overwegende dat transformatie van voormalige agrarische erven naar woningen kan leiden tot nieuwe gevoeligheden voor geur, geluid en landbouwverkeer;

overwegende dat hierdoor bestaande agrarische bedrijven in hun bedrijfsvoering en ontwikkelruimte kunnen worden beperkt;

overwegende dat boeren die vaak al generaties lang in het gebied wonen en werken niet de dupe mogen worden van nieuw beleid of functiewijzigingen in hun omgeving;

verzoekt de regering bij de transformatie van VAB-locaties naar woningen te borgen dat bestaande agrarische bedrijven niet worden beperkt in hun huidige bedrijfsvoering en toekomstige ontwikkelruimte,

en gaat over tot de orde van de dag.

Zij krijgt nr. 316, was nr. 285 (29435).

De motie-Russcher (29435, nr. 294) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

---

Motie

---

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er in de Ontwerp-Nota Ruimte nationale en regionale grootschalige woningbouwlocaties worden voorzien voor in totaal circa 1 miljoen woningen tot 2035;

constaterende dat dezelfde nota stelt dat zorgvuldig moet worden omgegaan met landbouwgrond en dat een sterke, toekomstbestendige landbouw van belang is;

overwegende dat vruchtbare landbouwgrond een schaars en strategisch nationaal bezit is dat van groot belang is voor voedselzekerheid, economie en het Nederlandse landschap;

overwegende dat boeren niet mogen worden verdrongen door de woningbouwopgave;

verzoekt de regering bij de verdere uitwerking van de Nota Ruimte te waarborgen dat landbouwgrond niet wordt opgeofferd voor woningbouw en boeren nooit zullen worden onteigend ten behoeve van woningbouw,

en gaat over tot de orde van de dag.

Zij krijgt nr. 317, was nr. 294 (29435).

Ik stel vast dat wij hier nu over kunnen stemmen.

In stemming komt de motie-Flach c.s. (29435, nr. 272).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, het CDA, DENK, de VVD, de SGP, de ChristenUnie, JA21, BBB, Lid Keijzer, Groep Markuszower en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Flach/Grinwis (29435, nr. 273).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van 50PLUS, Volt, het CDA, DENK, de VVD, de SGP, de ChristenUnie, JA21, BBB, Lid Keijzer, Groep Markuszower, de PVV en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Mooiman (29435, nr. 277).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Mooiman (29435, nr. 278).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, het CDA, DENK, de VVD, de SGP, de ChristenUnie, JA21, BBB, Lid Keijzer, Groep Markuszower, de PVV en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Mooiman c.s. (29435, nr. 279).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Mooiman/Grinwis (29435, nr. 280).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, het CDA, DENK, de VVD, de SGP, de ChristenUnie, JA21, BBB, Lid Keijzer, Groep Markuszower, de PVV en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de fractie van de PvdD ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Clemminck (29435, nr. 282).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van 50PLUS, de VVD, de SGP, de ChristenUnie, JA21, BBB, Lid Keijzer, Groep Markuszower, de PVV en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Cleminck (29435, nr. 283).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, 50PLUS, de SGP, JA21, BBB, Lid Keijzer, Groep Markuszower, de PVV en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Wiersma c.s. (29435, nr. 284).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SGP, JA21, BBB, Lid Keijzer, Groep Markuszower, de PVV en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Wiersma (29435, nr. 316, was nr. 285).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van 50PLUS, de SGP, de ChristenUnie, JA21, BBB, Lid Keijzer, Groep Markuszower, de PVV en FVD voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Wiersma/Van der Plas (29435, nr. 286).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de VVD, de SGP, de ChristenUnie, JA21, BBB, Lid Keijzer, Groep Markuszower, de PVV en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Steen/Van Asten (29435, nr. 287).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, 50PLUS, D66, Volt, de PvdD, het CDA, DENK, de VVD, de ChristenUnie, JA21, BBB en Lid Keijzer voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Zalinyan/Grinwis (29435, nr. 288).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, de PvdD, het CDA, DENK, de VVD, de SGP, de ChristenUnie, BBB, Lid Keijzer, Groep Markuszower en de PVV voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Zalinyan/Grinwis (29435, nr. 289).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, de PvdD, het CDA, DENK, de VVD, de SGP, de ChristenUnie, BBB en Lid Keijzer voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Zalinyan (29435, nr. 290).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, de PvdD, het CDA, DENK, de VVD, de SGP, de ChristenUnie, JA21, BBB en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Zalinyan c.s. (29435, nr. 291).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, de PvdD, het CDA, DENK, de VVD, de SGP, JA21, BBB, Lid Keijzer, Groep Markuszower, de PVV en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de fractie van de ChristenUnie ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Zalinyan (29435, nr. 292).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, het CDA, DENK, de VVD, de SGP, de ChristenUnie, BBB, Groep Markuszower, de PVV en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Zalinyan (29435, nr. 293).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, de PvdD, het CDA, DENK, de VVD, de SGP en de ChristenUnie voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Russcher (29435, nr. 317, was nr. 294).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SGP, JA21, BBB, Lid Keijzer, Groep Markuszower, de PVV en FVD voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Russcher (29435, nr. 295).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SGP, JA21, BBB, Lid Keijzer, Groep Markuszower, de PVV en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Russcher (29435, nr. 296).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van JA21, Groep Markuszower, de PVV en FVD voor deze motie hebben

gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Nobel c.s. (29435, nr. 297).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, het CDA, DENK, de VVD, de SGP, de ChristenUnie, JA21, BBB, Lid Keijzer, Groep Markuszower, de PVV en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de fractie van de PvdD ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Nobel (29435, nr. 299).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van 50PLUS, D66, het CDA, de VVD, de SGP, de ChristenUnie, JA21, BBB, Lid Keijzer, Groep Markuszower, de PVV en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Nobel (29435, nr. 300).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, het CDA, DENK, de VVD, de SGP, de ChristenUnie, JA21, BBB, Groep Markuszower, de PVV en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Teunissen/Kostić (29435, nr. 302).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, de PvdD, het CDA, DENK, de VVD en de ChristenUnie voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Teunissen/Kostić (29435, nr. 303).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, de PvdD, het CDA en DENK voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Teunissen/Kostić (29435, nr. 304).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, de PvdD, het CDA, DENK en de ChristenUnie voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Teunissen/Kostić (29435, nr. 305).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, de PvdD, het CDA, DENK, de VVD, de SGP, de ChristenUnie en FVD voor deze

motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Teunissen/Kostić (29435, nr. 306).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, de PvdD, het CDA, DENK, de VVD en de ChristenUnie voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Teunissen/Kostić (29435, nr. 307).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, de PvdD, DENK en de ChristenUnie voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Beckerman (29435, nr. 308).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, Volt, de PvdD, DENK en BBB voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Beckerman (29435, nr. 309).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, Volt, de PvdD, DENK, de VVD, de SGP, de ChristenUnie en BBB voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Beckerman (29435, nr. 310).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, Volt, de PvdD, DENK, de SGP, de ChristenUnie en Lid Keijzer voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Grinwis/Van Asten (29435, nr. 311).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Grinwis/Van Asten (29435, nr. 312).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, het CDA, DENK, de VVD, de SGP, de ChristenUnie, JA21, BBB, Groep Markuszower, de PVV en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Grinwis c.s. (29435, nr. 313).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, D66, Volt, het CDA, DENK, de VVD, de ChristenUnie, JA21, BBB, Groep Markuszower, de PVV en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Grinwis c.s. (29435, nr. 314).

**De voorzitter:**

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, D66, Volt, DENK, de VVD, de SGP, de ChristenUnie, JA21, BBB, Lid Keijzer, Groep Markuszower, de PVV en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

Meneer Jansen.

**De heer Frederik Jansen (FVD):**

Dank u wel. Wij willen graag geacht worden tegen de motie op stuk nr. 305 te hebben gestemd.

**De voorzitter:**

We hebben het genoteerd. Dank u wel.